

# Obsah

|           |   |
|-----------|---|
| Předmluva | 9 |
|-----------|---|

## KAPITOLA 1.

|   |    |
|---|----|
| Mít vizi své budoucnosti dnes není dvakrát snadné | 11 |
|---|----|

|  |    |
|--|----|
| 1.1 Jsme již součástí „svobodného“ světa...                  | 11 |
| 1.2 Opakující se nostalgie po zašlých časech                 | 15 |
| 1.3 Posuny na globální ekonomické šachovnici                 | 18 |
| 1.4 ... a důsledky pro Českou republiku                      | 24 |
| 1.5 Výchozí rámec pro úvahy o podobě českého národního zájmu | 28 |
| 1.6 Inspirace v dávné i nedávné historii                     | 29 |
| 1.7 Vize musí zohlednit výchozí podmínky                     | 32 |

## KAPITOLA 2.

|                                   |    |
|-----------------------------------|----|
| Jak jsme k dnešnímu stavu dospěli | 35 |
|-----------------------------------|----|

|  |     |
|--|-----|
| 2.1 Nejdříve restituce, pak odnárodnění neboli privatizace           | 35  |
| 2.2 K problému privatizace podrobněji                                | 37  |
| 2.3 Vlezli jsme do vlastní psychologické pasti                       | 43  |
| 2.4 Privatizace bankovního sektoru                                   | 46  |
| 2.4.1 Význam a podoba bankovního sektoru                             | 46  |
| 2.4.2 Dopady novely zákona o bankách                                 | 48  |
| 2.4.2.1 Banka Bohemia  | 49  |
| 2.4.2.2 Pád Agrobanky a Motoinvest                                   | 49  |
| 2.4.2.3 Živnobanka a Fond pojištění vkladů                           | 55  |
| 2.4.2.4 Změna dosavadního kurzu transformace                         | 56  |
| 2.4.2.5 Česká spořitelna   | 59  |
| 2.4.2.6 Komerční banka   | 61  |
| 2.4.2.7 Privatizace ČSOB   | 64  |
| 2.4.2.8 Případ Investiční a poštovní banky                           | 65  |
| 2.4.2.9 Vytvoření České konsolidační agentury                        | 69  |
| 2.4.2.10 Jak hodnotit privatizaci největších českých bank?           | 70  |
| 2.5 Druhým krokem byla kuponová privatizace                          | 73  |
| 2.6 Magická síla kuponové knížky                                     | 74  |
| 2.7 První oběť transformace – rozpad Československa                  | 74  |
| 2.8 Kuponoví akcionáři plačte!                                       | 78  |
| 2.9 Kouzlo privatizačních investičních fondů                         | 84  |
| 2.10 Případ Harvard Capital & Consulting                             | 85  |
| 2.11 Bohužel se činily i kampeličky                                  | 89  |
| 2.12 Také TOZy nás přišly hodně draho                                | 95  |
| 2.13 Další případy privatizace                                       | 96  |
| 2.13.1 Stejně chemické složení, tak proč nevyužít jiné daňové sazby? | 97  |
| 2.13.2 Privatizace ostravského hutního komplexu                      | 98  |
| 2.13.3 Smutný příběh Nové Huti                                       | 101 |
| 2.13.4 Mostecká uhelná společnost                                    | 104 |
| 2.13.5 Ostravsko-karvinské doly                                      | 105 |
| 2.13.6 Privatizace Transgasu   | 106 |
| 2.13.7 ČEZ choutkám o privatizaci naštěstí odolal                    | 109 |
| 2.13.8 Privatizace probíhala i jinde                                 | 110 |
| 2.13.8.1 Unipetrol   | 110 |
| 2.13.8.2 Vodárenství   | 111 |

|  |     |
|--|-----|
| 2.13.8.3 Doprava a spoje                                 | 114 |
| 2.13.8.4 Otazníky nad půdním fondem                      | 115 |
| 2.14 Česká závislá ekonomika                             | 118 |
| 2.14.1 Dopady Washingtonského konsenzu                   | 118 |
| 2.14.2 Současná podoba zahraničního obchodu ČR           | 121 |
| 2.15 Cizí krmelec aneb kudy zpět k ekonomické suverenitě | 123 |
| 2.15.1 Proč investovat právě v ČR                        | 123 |
| 2.15.2 Nejen líc, ale i rub přílivu investic             | 124 |
| 2.15.3 V čem ten „český krmelec“ vlastně vězí?           | 127 |
| 2.16 Privatizační epilog                                 | 130 |
| 2.17 Deformace daňového systému                          | 131 |
| 2.17.1 Jak je to s deficitem veřejných financí           | 132 |
| 2.17.2 K čemu došlo v letech 2018 až 2023?               | 134 |
| 2.17.3 Daně za koronavirové krize 2020                   | 134 |
| 2.17.4 Daně v letech vládní koalice v roce 2022          | 137 |
| 2.17.5 Daně v rámci tzv. Konsolidačního balíčku 2023     | 138 |
| 2.17.6 Širší společenský kontext daňových změn           | 140 |
| 2.17.7 Kde stát bere peníze?                             | 142 |
| 2.18 Vzestup stínové ekonomiky                           | 142 |
| 2.19 Příjmová a majetková diferenciací domácností        | 146 |
| 2.19.1 Ideál, domněnky a realita se mnohdy liší i řádově | 147 |
| 2.19.2 Záhada závratně vysoké míry spořivosti            | 150 |
| 2.19.3 Druhá strana mince – dluhy domácností             | 158 |
| 2.19.4 Nízká míra chudoby?                               | 163 |
| 2.20 Více aspektů problému (ne)dostupného bydlení        | 170 |
| 2.20.1 Aspekt kapacitní                                  | 172 |
| 2.20.2 Aspekt cenový                                     | 183 |
| 2.20.3 Aspekt právní                                     | 191 |
| 2.20.4 Aspekt sociální                                   | 194 |
| 2.20.5 Aspekt demografický                               | 197 |
| 2.21 Odras bytové krize v krizi demografické             | 198 |
| 2.21.1 Varovná demografická struktura                    | 201 |
| 2.21.2 Doba plná nejistot                                | 206 |
| 2.22 Co s důchodovým pojištěním?                         | 209 |
| 2.22.1 Především demografické vlivy                      | 209 |
| 2.22.2 Důchody a vazba na hrubý domácí produkt           | 213 |
| 2.22.3 Stabilita důchodového účtu?                       | 215 |
| 2.22.4 Samostatný důchodový účet                         | 219 |
| 2.22.5 Vznikne Státní důchodový úřad?                    | 221 |
| 2.22.6 Předčasné odchody do důchodu?                     | 222 |
| 2.23 Podvod jménem Green Deal                            | 228 |
| 2.23.1 Krátký exkurz do poválečné historie Evropy        | 228 |
| 2.23.2 Pozornost k tématu životního prostředí            | 229 |
| 2.23.3 Námitky odborné veřejnosti                        | 231 |
| 2.23.4 Naštěstí jsou i jiné názory než alarmistické      | 235 |
| 2.23.5 Peníze již zase až na prvním místě                | 240 |
| 2.23.6 Návrhy na „řešení“ důsledků klimatické změny      | 241 |
| 2.24 Takže klasické „jak dál“?                           | 248 |

## KAPITOLA 3.

|   |     |
|---|-----|
| Úvahy jen nad těmi nejdůležitějšími perspektivami-----      | 249 |
| 3.1 Znepokojivé otazníky nad směřováním Evropské unie ----- | 249 |
| 3.1.1 Minulost je někdy zrádná učitelka -----               | 249 |
| 3.1.2 Co s Czechexitem či s euro? -----                     | 254 |
| 3.1.3 Ještě jednou Green Deal-----                          | 256 |
| 3.2 Nezbytnost zastavit demografickou havárii! -----        | 259 |
| 3.3. Nepodceňovat potravinovou soběstačnost! -----          | 260 |
| 3.4 Nutnost zvrátit deficitnost státních financí -----      | 262 |
| 3.5 Co dodat úplně na závěr? -----                          | 269 |

|   |     |
|---|-----|
| Seznam použité a citované literatury----- | 271 |
|---|-----|

## SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMA

### Seznam grafů:

|   |     |
|---|-----|
| Graf 1. Tempa ročních přírůstků HDP Číny mezi roky 1983 až 1994 (v %) -----   | 19  |
| Graf 2. Podíl vybraných zemí a společenství na tvorbě globálního HDP<br>v letech 1991 až 2024 -----   | 20  |
| Graf 3. Odhady podílů HDP v paritě kupní síly vybraných zemí v letech po Kristu-----  | 22  |
| Graf 4. Prognóza podílů jednotlivých kontinentů na tvorbě globálního HDP<br>v roce 2030 (v %) -----   | 23  |
| Graf 5. Souhrn přímých zahraničních investic do ČR v letech 1999 až 2025 (mld. Kč) -----  | 125 |
| Graf 6. Souhrn přímých investic českých firem v zahraničí<br>v letech 1999 až 2025 (mld. Kč) -----  | 125 |
| Graf 7. Celkové saldo výnosů z přímých zahraničních investic<br>v letech 1999 až 2025 (mld. Kč) -----   | 126 |
| Graf 8. Podíl odlivu salda výnosů z přímých zahraničních investic na HDP (v %) -----  | 126 |
| Graf 9. Meziroční vývoj temp přírůstků/poklesů tvorby hrubého domácího produktu<br>v letech 1993 až 2025 (v %) -----  | 144 |
| Graf 10. Schopnost dotázaných osob uspořít ze svého příjmu měsíčně<br>určitou částku peněz (rok 2023) -----   | 154 |
| Graf 11. Stav úspor jednotlivců koncem roku 2023 (odhady v přepočtu na osobu v Kč)-----   | 154 |
| Graf 12. Míra hrubých úspor domácností v ČR v letech 1993 až 2024 (%) -----   | 155 |
| Graf 13. Vývoj počtu exekucí od roku 2016 do 1. pololetí 2025<br>(v tisících dotčených osob) -----  | 159 |
| Graf 14. Podíl domácností důchodců pod hladinou příjmové chudoby<br>v letech 2007 až 2023 (%) -----   | 164 |
| Graf 15. Změny v podílech u vybraných položek výdajů zaměstnaneckých domácností<br>po roce 1990 (%) -----   | 166 |
| Graf 16. Změny v podílech vybraných položek výdajů domácností důchodců<br>po roce 1990 (%) -----  | 166 |
| Graf 17. Změny v podílech vybraných položek výdajů u pětiny příjmově nejniže<br>situovaných domácností po roce 1990 (%) -----   | 168 |
| Graf 18. Změny v podílech vybraných položek výdajů u pětiny nejvýše<br>příjmově situovaných domácností po roce 1990 (%) -----   | 168 |
| Graf 19. Podíl výdajů na bydlení u skupiny 20 % domácností<br>s nejnižšími příjmy v letech 2021 až 2023 (%) -----   | 169 |
| Graf 20. Absolutní výše odstupů výše průměrného příjmu mezi sousedními decily ve vzestupném<br>pořadí od prvního k desátému u zaměstnanců a důchodců v roce 2023 (v Kč) ----- | 169 |
| Graf 21. Dlouhodobý vývoj počtu hospodařících domácností a obydlených bytů<br>po roce 1950 -----  | 173 |
| Graf 22. Počty bytů postavených na území dnešní ČR po roce 1948 -----   | 175 |

|  |     |
|--|-----|
| Graf 23. Bazický index (rok 2014 = 100) vývoje kupních cen bytů, nabídkových cen nájemného a mediánového (prostředního) čistého příjmu průměrné české domácnosti v přepočtu na jednu osobu v letech 2015 až 2023 ----- | 186 |
| Graf 24. Podíl nákladů na bydlení k čistým příjmům domácností v závislosti na výši vzdělání přednosti domácností (%) -----   | 195 |
| Graf 25. Domácnosti s více jak 40 % podíl nákladů na bydlení k čistým příjmům domácností v závislosti na výši vzdělání přednosti domácností (v %) -----  | 195 |
| Graf 26. Vývoj úroků na hypotéky ve vybraných letech po roce 2003 (v %) -----  | 197 |
| Graf 27. Vývoj porodnosti od roku 1806 na území dnešní České republiky -----   | 201 |
| Graf 28. Průměrný věk žen – matek při narození prvního dítěte v letech po roce 1950 -----  | 203 |
| Graf 29. Změny v podílech počtu dětí narozených v letech 2010 a 2023 podle věkových skupin jejich matek (v %) -----  | 204 |
| Graf 30. Struktura daňových příjmů v letech 2017 až 2026 (v %) -----   | 264 |
| Graf 31. Vývoj salda státního rozpočtu v celé historii České republiky (v mld. Kč) -----   | 267 |
| Graf 32. Schodky a přebytky veřejných rozpočtů České republiky v poměru k HDP (v %) -----  | 268 |
| Graf 33. Vývoj veřejného zadlužení České republiky v poměru k HDP (v %) -----  | 268 |

## Seznam tabulek:

|   |     |
|---|-----|
| Tabulka 1. Změny v pořadí prvních deseti států podle výše tvorby HDP v paritě kupní síly a jejich podíly na celkovém HDP v letech 2000 a 2023 (mld USD) ----- | 18  |
| Tabulka 2. Výroba elektřiny ve světových regionech (v TWh) -----  | 24  |
| Tabulka 3. Běžný účet platební bilance vybraných zemí RVHP ve druhé polovině 80. let (mil. USD) -----   | 42  |
| Tabulka 4 Dlouhodobý vývoj výkonnosti českého zemědělství -----   | 117 |
| Tabulka 5. Stav a struktura stavu přímých zahraničních investic do ČR k 31.12.2023 -----  | 124 |
| Tabulka 6. Odhad meziroční ztráty daňových příjmů veřejných rozpočtů pro rok 2021 na základě již schválených novel daňových zákonů -----                      | 135 |
| Tabulka 7. Srovnání ideálních, odhadovaných a reálných podílů domácností na jejich celkovém majetku (podle pentilů v %) -----                                 | 148 |
| Tabulka 8. Struktura stavu čistého jmění českých domácností podle kvintilů -----  | 151 |
| Tabulka 9. Průměrná hrubá mzda/plat v 1. pololetí roce 2025 podle sfér (v Kč) -----   | 152 |
| Tabulka 10. Struktura bytové výstavby na území České republiky v roce 1975 -----  | 175 |
| Tabulka 11. Počet dokončených bytů v letech 2013 až 2024 -----  | 176 |
| Tabulka 12. Prvních třicet českých podnikatelů s nejvyšší odhadovanou výší majetku v roce 2025 -----  | 181 |
| Tabulka 13. Vývoj podílu starobních důchodů na HDP v letech 2010 až 2024 (v %) -----  | 213 |
| Tabulka 14. Náhradový poměr jako podíl starobního důchodu na předchozím vyměřovacím základu -----   | 225 |
| Tabulka 15. Dynamika změn cen vybraných komodit na světových trzích (rok 1980 = 100) --   | 229 |

## Schéma:

|   |     |
|---|-----|
| Schéma 1. Koloběh uhlíku na Zemi mezi atmosférou, oceány a osídlenou zemskou pevninou ----- | 235 |
|---|-----|